

Pradžia > Mokymai, Teisminiai Tinklai Ir Agentūros > Netherlands

Pirminis teisėjų ir prokurorų mokymas Europos Sąjungoje

Turinį pateikė

Nyderlandai



Nyderlandai

Teisėjai

Bendras aprašymas

Pirminis teisėjų mokymas privalomas bet kuriam asmeniui, siekiančiam tapti teisėju. Atrankos komisijai patvirtinus teisėjus stažuotojus, pradinės teisminės programos dalyviai prieina priėmimą teisme, kuriame jie dirbs. Čia programos trukmė nustatoma konsultuojantis su SSR.

Konsultuojantis su SSR, nustatoma programos trukmė (bent vieni metai ir trys mėnesiai, ne daugiau kaip ketveri metai, atsižvelgiant į žinias ir patirtį) ir parenkama mokymo darbo vietoje aplinka, kurioje teisėjas stažuotojas dirbs pirmiausia. Teisėjui stažuotojui baigus mokymą, jis paskiriamas bendros specializacijos teisėju, o tai reiškia, kad jis gali dirbti bet kuriame teismo skyriuje (civilinių bylų, administracinių bylų, baudžiamųjų bylų skyriuose, šeimos teisės skyriuje ir kt.).

Teisėjų stažuotojų mokymą atlieka teismai, bendradarbiaudami su SSR. Dauguma mokymų vykdomi darbo vietoje, kur teisėjus stažuotojus ugdo praktikos instruktoriai, – jie teisėjus stažuotojus kuruoja ir teikia jiems grįžtamąją informaciją. Be to, vieną dieną per savaitę, prižiūrint pagrindiniam SSR instruktoriui, dėmesys skiriamas mokymosi procesui ir teisėjų stažuotojų kursams. [Nuostatus](#) galima rasti Teismų tarybos svetainėje.

Nauja teisėjų stažuotojų grupė pradeda mokytis kas tris mėnesius. Per metus programoje pradeda dalyvauti ne daugiau kaip 130 teisėjų stažuotojų. 2021 m. mokymą sėkmingai baigė 83 teisėjai stažuotojai. 2021 m. pabaigoje mokymuose dalyvavo 248 teisėjai stažuotojai.

Galimybė dalyvauti pirminiame mokyme

Kandidatai į mokymo programą turi būti baigę teisės magistro studijas ir specialų mokymo kursų paketą, skirtą pasirengti su bylinėjimusi susijusiai arba teisėjo profesijai. Be to, jie turi turėti bent dvejų metų atitinkamą teisinę patirtį, įgytą neteisminėse institucijose. Kandidatus atranka nacionalinė teisėjų atrankos komisija (LSR), bendradarbiaudama su teismais. Atrankos procedūrą sudaro šeši etapai.

Pirmas etapas – laiškų atranka. Kiekvienai laisvai darbo vietai teismo administratorius arba pirmininkas ir LSR sekretorius atranka penkis laiškus. Šis procesas grindžiamas surinktų balų forma. Vėliau vertinimo įmonė LTP atlieka analitinį patikrinimą. Šio patikrinimo sudedamosios dalys yra žodinio motyvavimo įgūdžiai, kritinio mąstymo įgūdžiai ir abstrakčiojo mąstymo įgūdžiai. Šiais patikrinimais, kuriuos įvertina Nyderlandų patikrinimų ir testavimo komitetas (COTAN) arba panaši institucija, nustatoma, ar kandidato analitiniai įgūdžiai viršija vidurkį ir ar jiems akivaizdžios įtakos neturi kultūrinės išankstinės nuostatos. Analitinių patikrinimų sudedamosios dalys yra žodinio motyvavimo įgūdžiai, kritinio mąstymo įgūdžiai ir abstrakčiojo mąstymo įgūdžiai.

Kandidatams praėjus analitinius patikrinimus, teismai skiria juos pokalbiui. Tada teismams išsiunčiama kiekvieno kandidato prašymo forma ir du rekomendaciniai laišukai. Teismas pakviečia kandidatus į pokalbį per iš anksto suplanuotus vietas atrankos komiteto ir valdybos posėdžius. Po pokalbio ne daugiau kaip trys kandidatai į vieną laisvą darbo vietą gali tęsti procedūrą ir praeiti vertinimą. Vertinimo centre universitetinį psichologijos laipsnį

turintis asmuo surengia struktūrizuotą pokalbį su kandidatu ir kandidatas tikrinamas pasitelkiant asmenybės klausimyną (įskaitant dilemos testą), diskusijos imitavimą ir vaidmenų žaidimus. Per patikrinimą vertinama, ar kandidatas turi gebėjimų, kurių reikia norint būti teisėju, arba ar jis gali juos išsiugdyti mokymo kurso metu.

Vėliau kandidatai dalyvauja baigiamuosiuose pokalbiuose. Šiuos pokalbius rengia nacionalinis atrankos komitetas. Kandidatai dalyvauja trijuose galutiniuose pokalbiuose trimis temomis su skirtingais pokalbio vedėjais. Po to visi pokalbio vedėjai apsvarsto šių pokalbių rezultatus. Komitetui pateikiami nurodymai dėl pokalbio metodų ir vertinimo ataskaitos aiškinimo. Po galutinių pokalbių patvirtinti kandidatai pristatomi teismams. Teismai nusprendžia, kurį kandidatą (ar kandidatus) jie nori paskirti, ir perduoda šią informaciją LSR. Likusieji patvirtinti kandidatai pristatomi kitiems teismams (jei įmanoma).

Pirminio mokymo forma ir turinys

Parengiamajame etape teisėjas stažuotojas dalyvauja atitinkamos jurisdikcijos mokymo darbo vietoje grupėje, kurioje teisėjas stažuotojas išsiugdo savo krypties įgūdžius ir kompetencijas, peržengiančias skirtingų darbo vietų, kuriose mokomasi, ribas. Parengiamojo etapo pabaigoje teisėjas stažuotojas atlieka įsivertinimą ir susidaro asmeninį mokymosi planą.

Vėliau prasideda pagrindinis programos etapas (bent vieni metai, daugiausia treji metai ir devyni mėnesiai). Pagrindinis etapas užbaigiamas praeinant mokymą dviejose ar trijose teismo darbo vietose, priklausomai nuo programos trukmės ir asmeninio mokymosi plano. Šiuo atžvilgiu mokymą galima praeiti keliuose skirtinguose teismuose ir apeliaciniuose organuose. Priežiūrą vykdo praktikos instruktoriai. Be to, vieną dieną per savaitę, prižiūrint pagrindiniam instruktoriui, dėmesys skiriamas mokymosi procesui, mokymosi portfeliui ir mokymosi planui, taip pat mokslinių tyrimų projektams ir kompetencijoms, peržengiančioms skirtingų darbo vietų, kuriose mokomasi, ribas. Praktikos ir pagrindinių instruktorių vykdoma priežiūra orientuota tik į mokymąsi, o ne į vertinimą. Teisėjas stažuotojas taip pat atlieka stažuotes visuomenės tema, Europos ir (arba) tarptautinės teisės tema, teismų ir (arba) apeliacinių institucijų tema, taip pat trumpą ir (arba) išplėstinę stažuotę prokuratūroje, jei pasirenkama į baudžiamąją teisę orientuota mokymo darbo vietoje aplinka. Kas tris mėnesius pagrindinis instruktorius, praktikos instruktorius ir teisėjas stažuotojas įvertina ir atnaujina asmeninį mokymosi planą. Praėjus stažuotę kiekvienoje mokymo darbo vietoje aplinkoje, dalyvaujant teisėjui stažuotojui, pagrindiniam instruktoriui ir praktikos instruktoriui, atliekamas perkėlimo vertinimas.

Teisėjams stažuotojams privaloma atlikti tarptautinę stažuotę. Šios stažuotės trukmė yra įvairi – nuo dalyvavimo AIAKOS ETMT programoje iki vieno metų stažuotės Strasbūre Europos Žmogaus Teisių Teisme. Be to, kursas „Europos teisėjas“ yra teisėjų stažuotojų programos dalis. Mokydamiesi darbo vietoje, teisėjai stažuotojai lanko kursus, susijusius su Europos teise, pavyzdžiui, Europos civiline ar administracine teise.

Pirminio mokymo užbaigimas ir kvalifikacijos suteikimo procesas

Naujos teisėjų ir (arba) teisingumo sistemos pirminio mokymo programos vertinimas parengtas remiantis teisėjų stažuotojų atsakomybe už savo programą ir skatinamąją mokymosi atmosferą, taip pat remiantis parama pačių teismų mokymui ir pagrindinio instruktoriaus vykdomai priežiūrai. Kandidatus vertina egzaminuotojų taryba, remdamasi pokalbiu ir mokymosi portfeliu, kurį privalo būti susidarę patys stažuotojai. Į portfelį turi būti įtraukti tam tikri privalomi įrodymai, o kita jo dalis gali būti užpildyta kandidato nuožiūra. Skatinamoji mokymosi atmosfera reikalauja, kad programa būtų vykdoma saugioje aplinkoje ir kad teisėjai stažuotojai galėtų kuo labiau tobulėti ir remtis savo talentais. Stengiamės kuo labiau laikytis šio pagrindo, užtikrindami, kad mokymas ir vertinimas būtų kuo labiau atskirti, o vertinimas būtų skaidrus ir objektyvus. Taip instruktoriui sudaromos sąlygos visapusiškai sutelkti dėmesį į konsultuojamojo ugdymo ir teisėjo stažuotojo rengimo vaidmenį.

Praktikos instruktorius ir pagrindinis instruktorius prie vertinimo vis dėlto prisideda: jie privalo kas tris mėnesius užpildyti kelias grįžtamosios informacijos formas ir vertinimo formas dėl paties portfelio ir dėl jo turinio patvirtinimo. Kad vertinimo sistema būtų skaidri ir objektyvi, joje nustatyti aiškūs vertinimo kriterijai, aiški procedūra ir kuo nuoseklesnis vertintojų rato patikimumas. Tam vertintojus turi parengti ir konsultuoti specializuotas SSR ekspertas. Taip pagerinama ir vertinimo kokybė. Be to, per programos struktūrą taip pat užtikrinama, kad kandidatai nebūtų vertinami plačiau negu teisiniu požiūriu. Čia aprašyta sistema, apimanti fiksuotus vertinimo terminus ir papildomą vertinimą pateikus prašymą, atitinka minėtą tikslą. Todėl vertinimo sistemoje, kai įmanoma, užtikrinamas į stažuotojus orientuotas lankstumas, taip pat remiamos didaktinės kompetencijos ugdymo inovacijos.

Pirmasis tarpinis vertinimas atliekamas pasibaigus pirmiesiems dvylikai programos mėnesių, t. y. po devynių mėnesių mokymo darbo aplinkoje patirties (po trijų mėnesių parengiamojo etapo). Atliekant šį vertinimą daugiausia dėmesio skiriama klausimui, ar teisėjas stažuotojas iš esmės turi reikiamas kompetencijas būti teisėju ir ar stažuotojas yra pakankamai patobulėjęs. Jei asmens programa trunka trejus metus ar ilgiau, antrasis tarpinis vertinimas atliekamas praėjus maždaug pusei likusio programos laikotarpio. Prireikus egzaminuotojų komisija gali nuspręsti rekomenduoti atlikti paskesnę papildomą vertinimą, nenurodytą teismo tarybai pateiktame asmeniniame mokymosi plane. Visais atvejais programa užbaigiama galutiniu vertinimu, siekiant išsiaiškinti, ar teisėjas stažuotojas gali nepriklausomai dirbti kaip naujas teisėjas. Galutinio vertinimo metu įvertinama, ar teisėjas stažuotojas atitinka visus galutinius pasiektų rezultatų lygius. Pirmiau nurodytoje sistemoje užtikrinama, kad kandidatai nebūtų vertinami daugiau, nei reikia, o tai padeda vertinimą naudoti kaip teisinę priemonę. Tai padeda mokymą nuolat išlaikyti atskirą nuo vertinimo. Sistema taip pat naudinga skatinamajai mokymosi atmosferai kurti, užtikrinant pageidaujamą lankstumą ir programos patrauklumą.

Į šią programą neįtraukti jokie vien teisinių žinių patikrinimai. Taip yra todėl, kad tokie patikrinimai neatitiktų pagrindinės prielaidos, jog patys teisėjai stažuotojai yra atsakingi už savo kursą, o tam, be kita ko, akivaizdžiai būtina turėti pakankamai teisinių žinių. Programos struktūra grindžiama prielaida, kad programoje dalyvaujantys stažuotojai turi reikiamų teisinių žinių arba jas įgis kiekvieno mokymo darbo vietoje kurso pradžioje. Vertinami galutiniai pasiektų rezultatų lygiai taip pat apima teisinės žinias, kurias reikia įrodyti atliekant praktinį darbą. Todėl reikėtų pabrėžti, jog teisėjai stažuotojai privalo užtikrinti, kad jų teisinių žinių lygis nebūtų veiksnys, trukdantis jiems daryti pažangą įgyvendinant visą programą.

Prokurorai

Bendras aprašymas

Pirminis prokurorų mokymas privalomas bet kuriam asmeniui, siekiančiam tapti prokuroru. Atrankos komisijai patvirtinus prokurorus stažuotojus, pradinės teisminės programos dalyviai prieina priėmimą teisme, kuriame jie dirbs.

Konsultuojantis su SSR, nustatoma programos trukmė (bent vieni metai ir šeši mėnesiai, ne daugiau kaip ketveri metai, atsižvelgiant į žinias ir patirtį) ir parenkama mokymo darbo vietoje aplinka, kurioje prokurorai stažuotojai dirbs pirmiausia. Prokurorui stažuotojui baigus mokymą, jis skiriamas prokuroru.

Prokurorų stažuotojų mokymą vykdo apylinkės, bendradarbiaudamos su SSR. Dauguma mokymų vykdomi darbo vietoje, kur prokurorus stažuotojus ugdo praktikos instruktoriai, – jie prokurorus stažuotojus kuruoja ir teikia jiems grįžtamąją informaciją. Be to, vieną dieną per savaitę, prižiūrint pagrindiniam SSR instruktoriui, dėmesys skiriamas mokymosi procesui ir prokurorų stažuotojų kursams.

Nauja prokurorų stažuotojų grupė pradeda mokytis du kartus per metus, dvi grupės spalio mėn. ir dvi grupės balandžio mėn. Per metus programoje pradeda dalyvauti ne daugiau kaip 48–54 prokurorai stažuotojai. 2021 m. mokymą sėkmingai baigė 34 prokurorai stažuotojai. 2021 m. pabaigoje mokymuose dalyvavo 117 teisėjų stažuotojų.

Galimybė dalyvauti pirminiame mokyme

Žinoma, kandidatai į mokymo programą turi būti baigę teisės magistro studijas ir specialų mokymo kursų paketą, skirtą pasirengti su bylinėjimusi susijusiai arba darbo teisminėse institucijose profesijai. Be to, jie turi turėti bent dvejų metų atitinkamą teisinę patirtį, įgytą neteisminėse institucijose. Kandidatų atranka visų pirma vykdoma vietos lygmeniu (apylinkėse), tada nacionalinis komitetas atranka kelis asmenis ir kandidatai turi praesti vertinimą, o galiausiai vietos apylinkė atranka geriausius.

Pirmas etapas – laiškų atranka. Vėliau vertinimo įmonė LTP atlieka analitinį patikrinimą. Šio patikrinimo sudedamosios dalys yra žodinio motyvavimo įgūdžiai, kritinio mąstymo įgūdžiai ir abstrakčiojo mąstymo įgūdžiai. Šiais patikrinimais, kuriuos įvertina Nyderlandų patikrinimų ir testavimo komitetas (COTAN) arba panaši institucija, nustatoma, ar kandidato analitiniai įgūdžiai viršija vidurkį ir ar jiems akivaizdžios įtakos neturi kultūrinės išankstinės nuostatos. Analitinių patikrinimų sudedamosios dalys yra žodinio motyvavimo įgūdžiai, kritinio mąstymo įgūdžiai ir abstrakčiojo mąstymo įgūdžiai.

Kandidatams praėjus analitinius patikrinimus, apylinkės skiria juos pokalbiui. Tada apylinkėms išsiunčiama

kiekvieno kandidato prašymo forma ir du rekomendaciniai laišakai. Vertinimo centre universitetinių psichologijos laipsnį turintis asmuo surengia struktūrizuotą pokalbį su kandidatu ir kandidatas tikrinamas pasitelkiant asmenybės klausimyną (įskaitant dilemos testą), diskusijų imitavimą ir vaidmenų žaidimus. Per patikrinimą vertinama, ar kandidatas turi gebėjimų, kurių reikia norint būti prokuroru, arba ar jis gali juos išsiugdyti mokymo kurso metu.

Vėliau kandidatai dalyvauja baigiamuosiuose pokalbiuose. Šiuos pokalbius rengia nacionalinis atrankos komitetas. Po to visi pokalbio vedėjai apsversto šių pokalbių rezultatus. Komitetui pateikiami nurodymai dėl pokalbio metodų ir vertinimo ataskaitos aiškinimo. Po galutinių pokalbių patvirtinti kandidatai pristatomi apylinkėms. Apylinkės sprendžia, kurį kandidatą (ar kandidatus) paskirti. Likusieji patvirtinti kandidatai pristatomi kitoms apylinkėms (jei įmanoma).

Pirminio mokymo forma ir turinys

Parengiamuoju laikotarpiu prokuroras stažuotojas dalyvauja atitinkamos apylinkės mokymo darbo vietoje grupėje, kurioje prokuroras stažuotojas išsiugdo savo krypties įgūdžius ir kompetencijas, peržengiančias skirtingų darbo vietų, kuriose mokomasi, ribas. Parengiamojo etapo pabaigoje prokuroras stažuotojas, norėdamas gauti pokalbio kvalifikacijos pažymėjimą, turi praeiti kompetencijos vertinimą. Prieš gaunant leidimą teisme atlikti prokuroro pareigas, teismo veiklos modeliavimo būdu reikia įrodyti būtinuosius įgūdžius ir būtinąsias žinias. Jei kandidatui nepavyksta, duodama viena papildoma galimybė, tačiau jei nepavyksta ir vėl, kandidatas šalinamas iš visos programos.

Vėliau prasideda pagrindinis programos etapas (bent 15 mėnesių, daugiausia 45 mėnesiai). Pagrindinis etapas užbaigiamas praeinant mokymą keliose darbo vietose, priklausomai nuo programos trukmės ir asmeninio mokymosi plano. Tam tikrą laiką stažuotojas prokuratūroje nagrinėja paprastas bylas, tam tikrą laiką jis dirba teisininko padėjėju, gynėjo pavaduotoju, prokuroru, tačiau nagrinėdamas sunkias bylas, ir teisėju. Taip pat galima atlikti išorės stažuotes. Praėjus stažuotę kiekvienoje mokymo darbo vietoje aplinkoje, dalyvaujant prokurorui stažuotojui, pagrindiniam instruktoriui ir tos aplinkos vadovui, atliekamas perkėlimo vertinimas.

Priežiūrą vykdo praktikos instruktoriai. Be to, vieną dieną per savaitę, prižiūrint pagrindiniam instruktoriui, dėmesys skiriamas mokymosi procesui, mokymosi portfeliui ir mokymosi planui, taip pat mokslinių tyrimų projektams ir kompetencijoms, peržengiančioms skirtingų darbo vietų, kuriose mokomasi, ribas. Praktikos ir pagrindinių instruktorių vykdoma priežiūra orientuota tik į mokymąsi, o ne į vertinimą.

Prokurorams stažuotojams duodama galimybė atlikti tarptautinę stažuotę. Šios stažuotės trukmė yra įvairi, pradedant nuo dalyvavimo AIAKOS ETMT programoje.

Pirminio mokymo užbaigimas ir kvalifikacijos suteikimo procesas

Naujos pirminio prokurorų mokymo programos vertinimas parengtas remiantis prokurorų stažuotojų atsakomybe už savo programą ir skatinamąją mokymosi atmosferą, taip pat remiantis parama pačių apylinkių mokymui ir pagrindinio instruktoriaus vykdomai priežiūrai. Kandidatus vertina egzaminuotojų taryba, remdamasi pokalbiu ir mokymosi portfeliu, kurį privalo būti susidarę patys stažuotojai. Į portfelį turi būti įtraukti tam tikri privalomi įrodymai, o kita jo dalis gali būti užpildyta kandidato nuožiūra. Skatinamoji mokymosi atmosfera reikalauja, kad programa būtų vykdoma saugioje aplinkoje ir kad prokurorai stažuotojai galėtų kuo labiau tobulėti ir remtis savo talentais. Stengiamės kuo labiau laikytis šio pagrindo, užtikrindami, kad mokymas ir vertinimas būtų kuo labiau atskirti, o vertinimas būtų skaidrus ir objektyvus. Taip instruktoriui sudaromos sąlygos visapusiškai sutelkti dėmesį į konsultuojamojo ugdymo ir prokuroro stažuotojo rengimo vaidmenį. Praktikos instruktorius ir pagrindinis instruktorius prie vertinimo vis dėlto prisideda: jie privalo kas kelis mėnesius užpildyti keletą grįžtamosios informacijos formų ir vertinimo formų dėl paties portfelio ir dėl jo turinio patvirtinimo. Kad vertinimo sistema būtų skaidri ir objektyvi, joje turi būti nustatyti aiškūs vertinimo kriterijai, aiški procedūra ir kuo nuoseklesnis vertintojų rato patikimumas. Tam vertintojus turi parengti ir konsultuoti specializuotas SSR ekspertas. Taip pagerinama ir vertinimo kokybė. Be to, per programos struktūrą taip pat užtikrinama, kad kandidatai nebūtų vertinami plačiau negu teisiniu požiūriu. Čia aprašyta sistema, apimanti fiksuotus vertinimo terminus ir papildomą vertinimą pateikus prašymą, atitinka minėtą tikslą. Todėl vertinimo sistemoje, kai įmanoma, užtikrinamas į stažuotojus orientuotas lankstumas, taip pat remiamos didaktinės kompetencijos ugdymo inovacijos.

Įvadinio laikotarpio pabaigoje atlikus kompetencijos vertinimą, rengiamas posėdžio vedimo įgūdžių patikrinimo

egzaminas ir pagrindinio liudytojo egzaminas. Stažuotojas šiuos vertinimus suplanuoja tada, kai, jo nuomone, jis yra pasirengęs. Šie vertinimai, kiekvieno grupės vadovo indėlis ir mokymo portfelio vertinimas kartu sudarys visos programos rezultata.

Į šią programą neįtraukti jokie vien teisinių žinių patikrinimai. Taip yra todėl, kad tokie patikrinimai neatitiktų pagrindinės prielaidos, jog patys prokurorai stažuotojai yra atsakingi už savo kursą, o tam, be kita ko, akivaizdžiai būtina turėti pakankamai teisinių žinių. Programos struktūra grindžiama prielaida, kad programoje dalyvaujantys stažuotojai turi reikiamų teisinių žinių arba jas įgis kiekvieno mokymo darbo vietoje kurso pradžioje. Vertinami galutiniai pasiektų rezultatų lygiai taip pat apima teises žinias, kurias reikia įrodyti atliekant praktinį darbą. Todėl reikėtų pabrėžti, jog prokurorai stažuotojai privalo užtikrinti, kad jų teisinių žinių lygis nebūtų veiksnys, trukdantis jiems daryti pažangą įgyvendinant visą programą.

■ Paskutinis naujinimas: 12/06/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.